

PŘEHLED AKTUÁLNÍ JUDIKATURY I/2016

*JAKUB HARAŠTA, PAVEL LOUTOCKÝ, JAKUB MÍŠEK, MATĚJ MYŠKA,
ANNA SLÁNSKÁ*

BLOKACE YOUTUBE V TURECKU VS. SVOBODA VYJADŘOVÁNÍ

Soud: Evropský soud pro lidská práva
Věc: stížnost č. 48226/10 a 14027/11
Datum: 1. 12. 2015
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Na základě tureckého zákona regulujícího zveřejňování informací na internetu nařídil trestní soud v Ankaře blokaci přístupu na web YouTube na základě toho, že stránka obsahovala videa, která byla dle tureckých právních předpisů hanlivá a poškozovala památku zakladatele Turecké republiky Atatürka. Přístup k YouTube v Turecku byl na základě soudního příkazu blokován od května 2008 do října 2010. Akademici Serkan Cengiz, Yaman Akdeniz a Kerem Altıparmak, jakožto uživatelé tohoto videoservertu, podali žalobu k soudu, aby rozhodnutí o blokaci zrušil. Odvolávali se na to, že dané opatření mělo vliv na jejich akademické aktivity a že je ve veřejném zájmu mít umožněn přístup na YouTube. Turecké soudy ovšem této žalobě nevyhověly. Žalobci proto podali stížnost k ESLP a dovolávali se zejména svobody projevu zakotvené v čl. 10 Úmluvy. ESLP nejprve posuzoval, jestli mají stěžovatelé status obětí, jak je požadováno Úmluvou. V této souvislosti soud přihlédl k tomu, jaký měla blokace dopad na stěžovatele a zdůraznil zásadní roli internetu v přijímání a výměně informací.¹ Soud vyzdvihl roli YouTube, kde byly dostupné specifické informace, které bylo

¹ Bod 49 anotovaného rozsudku.

obtížné dohledat na jiných místech.² Díky snadné dostupnosti a schopnosti uchovávat a šířit velké objemy dat na internetových stránkách YouTube významně přispívá ke zlepšení přístupu veřejnosti k informacím a podporuje uživatele v jejich vzájemné komunikaci.³ ESLP tak konstatoval, že došlo k porušení čl. 10 Úmluvy. Turecká vláda však reagovala na daný spor již v průběhu jeho rozhodování a přijala zákon, na základě kterého k blokaci internetové stránky nemusí dojít ani na základě soudního příkazu. Za specifických situací může v současné době dojít k blokaci internetové stránky dokonce prostřednictvím automatizovaných nástrojů, které “nevhodný” obsah stránky vyhodnocují na základě databáze klíčových “zakázaných” slov.

ABSTRAKTNÍ PŘEZKUM V KONKRÉTNÍM PŘÍPADĚ ZÁSAHU DO SOUKROMÍ

Soud: Evropský soud pro lidská práva (Velký senát)
Věc: stížnost č. 47143/06
Datum: 4. 12. 2015
Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Roman Zacharov byl předsedou sanktpetěrburgské pobočky neziskové organizace monitorující stav svobody médií v Rusku. V roce 2003 podal žalobu na tři ruské mobilní operátory s tím, že zasáhli do jeho práva na komunikační soukromí. Ruské soudy případ odmítly s tím, že Zacharov neprokázal, že ze strany operátorů došlo k přenosu jakýchkoli údajů o jeho komunikaci třetí straně.

Případ se postupně dostal až před Evropský soud pro lidská práva – konkrétně k Velkému senátu po tom, co případ v jeho prospěch postoupil jinak přidělený první senát postupem podle čl. 30 Úmluvy.⁴ ESLP konstatoval, že Zacharov sice nebyl schopen prokázat, že došlo ke konkrétnímu porušení jeho práv, ale i tak je možné konstatovat, že se stal obětí sle-

² Bod 51 anotovaného rozsudku.

³ Bod 52 anotovaného rozsudku.

⁴ Bod 6 anotovaného rozsudku.

dování.⁵ ESLP totiž, jakkoli mu není umožněno abstraktně přezkoumávat soulad národní legislativy s Úmluvou, může k tomuto přezkumu přistoupit ve výjimečných případech při posouzení konkrétního případu. Výjimečným případem konstatoval právě sledování, proti kterému neexistují v národním právním řádu efektivní opravné prostředky.⁶ S odvoláním na rozhodnutí ve věci Kennedy⁷ tedy soud konstatoval, že pro konstatování porušení Úmluvy postačuje existence obecného právního rámce, který umožňuje hromadné a tajné sledování osob.⁸ Soud tak postupně konstatoval existenci tajného a hromadného sledování komunikace v Rusku,⁹ nedostatečnost opravných prostředků proti tomuto sledování¹⁰ a posuzoval tak případ skrze abstraktní posouzení souladu národní legislativy s Úmluvou.¹¹ Poté přistoupil ke standardnímu testu proporcionality a uzavřel, že v případě Romana Zacharova došlo k porušení čl. 8 Úmluvy.

K ARCHIVOVÁNÍ „NEVYŽÁDANÝCH OBCHODNÍCH SDĚLENÍ“

Soud: Nejvyšší správní soud
Věc: 9 As 223/2015
Datum: 15. 12. 2015
Dostupnost: nssoud.cz

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) obdrželo dne 8. 10. 2014 žádost o poskytnutí informace, která byla e-mailovou bránou vyhodnocena jako nevyžádané obchodní sdělení a v návaznosti na to skartována.¹² Spor kvůli nečinnosti MŠMT ve vztahu k tomuto podání

⁵ Bod 179 anotovaného rozsudku.

⁶ Body 165 až 169 anotovaného rozsudku.

⁷ Jedná se o rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 5. 2010, stížnost č. 6839/05.

⁸ Za podmíněk popsanych v bodě 171 anotovaného rozsudku.

⁹ Bod 175 anotovaného rozsudku.

¹⁰ Závěr v bodě 176 anotovaného rozsudku, srov. popis v bodech 286 až 300.

¹¹ Bod 178 anotovaného rozsudku.

¹² Bod 3 anotovaného rozsudku.

rozhodl Městský soud v Praze¹³ tak, že nevyžádaná obchodní sdělení nejsou evidována, protože se v souladu s předpisy¹⁴ nejedná o úřední materiál, který je nutné archivovat. Z toho důvodu nebylo toto podání zpracováno jako podání – nebyl mu tedy přidělen identifikátor.¹⁵ Městský soud k tomu také uvedl, že podání nebylo na MŠMT řádně doručeno a z toho důvodu se nemohl tento subjekt dopustit nečinnosti, proti které by mohl být žalobce chráněn.

V předmětné kasační stížnosti se NSS k věci postavil výrazně méně formalisticky. Žalobce argumentoval, že na straně MŠMT existuje povinnost zajistit řádné přijímání zpráv dle § 64 zákona o archivnictví – blokování určité IP adresy, které vede k automatickému vyhodnocení zpráv jako nevyžádaných, rozhodně splněním této podmínky není.¹⁶ NSS tento argument do značné míry přijal s tím, že nastavení filtru je v rukou MŠMT, které pak musí správné nastavení systému prokázat. Nesprávné nastavení filtru pak nemůže jít k tíži žadatele o informace – NSS k tomu konstatoval, že je „ *zcela běžné, že do nevyžádané pošty či „karantény“ propadnou zprávy, které svým obsahem nejsou ani obchodním sdělením ani rizikovou zprávou z hlediska bezpečnosti systému*“.¹⁷ NSS tedy konstatoval, že v případě vyhodnocení zprávy jako nevyžádaného obchodního sdělení je nutné obsah zprávy ověřit. Teprve poté je možné kvalifikovaně rozhodnout, jestli je nutné zprávu opatřit identifikátorem (protože se jedná o úřední dokument).¹⁸ Spor se tak vrací znovu před Městský soud v Praze.

¹³ Konkrétně se jedná o rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2015, č.j. 11A 41/2015-38, dostupné na nssoud.cz.

¹⁴ § 9 odst. 3 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby.

¹⁵ Bod 6 anotovaného rozsudku.

¹⁶ Bod 15 anotovaného rozsudku.

¹⁷ Bod 27 anotovaného rozsudku.

¹⁸ Bod 30 anotovaného rozsudku, také bod 33 a 34.

POVINNOST OČKOVÁNÍ V KONFLIKTU S VÝHRADOU SVĚDOMÍ

Soud: Ústavní soud
Věc: I. ÚS 1253/14
Datum: 22. 12. 2015
Dostupnost: nalus.usoud.cz

Stěžovatelé porušili zákonnou povinnost tím, že odmítli dát dceru podrobit základnímu očkování proti záškrtu, tetanu, dávivému kašli, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem *Haemophilus influenzae* b, přenosné dětské obrně a virové hepatitidě typu B. Za to jim byla Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje udělena pokuta, následně potvrzená Ministerstvem zdravotnictví. Po delším soudním procesu byla žaloba proti rozhodnutí ministerstva, stejně tak jako kasační stížnost proti ní, zamítnuta. Stěžovatelé se obrátili na Ústavní soud, protože byli přesvědčeni, že se na jejich případ vztahují závěry nálezu ÚS ze dne 3. 2. 2011 sp. zn. III. ÚS 449/06, ve kterém jsou vymezeny podmínky, za nichž ve výjimečných případech nelze rodiče sankcionovat za nepodrobení dítěte povinnému očkování. Ústavní soud totiž uznal, že ve výjimečných případech nemůže vzhledem k vysoké proočkovanosti populace odmítnutí očkování jedince ohrozit ústavně chráněný zájem na ochraně veřejného zdraví.¹⁹ Stěžovatelka vystupuje jako odbornice na téma negativních vlivů očkování a dlouhodobě a konzistentně se vymezuje proti povinnému očkování v nynější podobě. V napadených rozhodnutích soudů tak spatřovala zásah do základní svobody myšlení a svědomí. Ústavní soud ve svém rozhodnutí shrnul, že světská výhrada svědomí požívá stejné úrovně ochrany jako náboženská výhrada svědomí.²⁰ Dále provedl test oprávněnosti sekulární výhrady svědomí²¹ a seznal, že v tomto konkrétním případě je výjimečně splněn a napadené rozsudky potvrzující původní pokutu zrušil.

¹⁹ Bod 9 anotovaného nálezu.

²⁰ Bod 27 anotovaného nálezu.

²¹ Body 41 a následující anotovaného nálezu.

SLEDOVÁNÍ AKTIVITY ZAMĚSTNANCE NA INTERNETU ZAMĚSTNAVATELEM

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Věc: stížnost č. 61496/08

Datum: 12. 1. 2016

Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Stěžovatel Bogdan Mihai Bărbulescu byl zaměstnán v soukromé společnosti. Dle pokynu svého zaměstnavatele si zřídil účet na Yahoo Messengeru, aby mohl odpovídat na dotazy klientů. Stěžovatel byl svým zaměstnavatelem posléze informován o tom, že jeho komunikace byla monitorována v období od 5. do 13. července 2007 a v rozporu s interními pravidly zaměstnavatel shledal, že stěžovatel využíval internet v pracovní době k soukromým účelům. Stěžovatel tuto skutečnost popíral, zaměstnavatel však kontroval přepisem jeho komunikace, kdy doložil, že messengeru bylo využito z velké části k soukromým účelům (obsahem zpráv byl především zdravotní stav stěžovatele a jeho sexuální život). Z důvodu porušení interních instrukcí tak zaměstnavatel stěžovateli ukončil pracovní poměr. Pan Bărbulescu se proti tomu bránil u národního soudu a argumentoval, že komunikace byla zaměstnavatelem získána v rozporu s jeho právem na ochranu soukromí. Rumunské soudy stěžovatelově žalobě nevyhověly a poukázaly zejména na to, že jednání zaměstnavatele bylo adekvátní a využití komunikace bylo *de facto* jedinou možností, jak zjistit, že došlo k porušení interních norem zaměstnavatele. Stěžovatel před ESLP namítal zejména porušení čl. 8 Úmluvy. ESLP konstatoval, že k zásahu do soukromí objektivně došlo tím, že zaměstnavatel měl přístup k soukromým zprávám; dále ale posuzoval, jestli rumunské soudy přistupovaly k rozhodnutí o zásahu do soukromí stěžovatele proporcionálně.²² ESLP zdůraznil, že v konkrétním případě nedošlo k zásahu do stěžovatelových práv a to na základě toho, že stěžovatel o monitorování komunikace věděl, k zásahu došlo pouze v krátkém časovém ob-

²² Bod 60 anotovaného rozsudku.

dobí a jen v rámci využití služeb Yahoo Messengeru.²³ Stěžovatel navíc spolehlivě nevysvětlil, z jakého důvodu Yahoo Messenger k soukromým účelům využíval.²⁴ Soud tak dovodil, že se jednalo o přiměřený a dostatečně omezený zásah do soukromí stěžovatele. K porušení čl. 8 Úmluvy tak nedošlo. Dne 7. 6. 2016 byl spor přijat k projednání před Velkým senátem ESLP.²⁵

ELEKTRONICKÝ PODPIS A DATOVÁ SCHRÁNKA

Soud: Ústavní soud
Věc: II. ÚS 3042/14
Datum: 19. 1. 2016
Dostupnost: nalus.usoud.cz

Stěžovatel byl původně rozhodnutím okresního soudu podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody. Posléze bylo ale rozhodnuto o tom, že zbytek trestu vykoná. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatel bránil podáním stížnosti, která však byla zamítnuta z toho důvodu, že nebyla řádně podána, když ji stěžovatel podal prostřednictvím datové schránky (do které obdržel v dané trestní věci usnesení soudu) bez zaručeného elektronického podpisu. Na základě § 59 odst. 1 trestního řádu je stanoveno, že stížnost lze podat jen mj. “v *elektronické podobě podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů...*” (není tak explicitně zmíněna možnost podat ji prostřednictvím datové schránky).²⁶ Soudy nižšího stupně rigidně interpretovaly dané ustanovení a zdůraznily, že datová zpráva není opatřena elektronickým podpisem. Proti tomu se však vymezil Ústavní soud a konstatoval, že zmíněnou formu doručování lze dovodit z § 62 odst. 1 trestního řádu a ze zákona o elektronických úkonech. Ústavní soud tak konstatoval rovněž

²³ Body 57, 58 a 60 anotovaného rozsudku.

²⁴ Bod 61 anotovaného rozsudku.

²⁵ Viz tiskovou zprávu ECHR 193 (2016) ze dne 7. 6. 2016, dostupné z <http://hudoc.echr-coe.int/eng-press?i=003-5398928-6752022>.

²⁶ Bod 33 anotovaného rozsudku.

s odkazem na předešlou konstantní judikaturu Nejvyššího soudu,²⁷ že *“pokud podání učiní osoba, pro niž byla datová schránka zřízena, nastává přímo ze zákona fikce písemného a podepsaného úkonu. Při splnění stanovených podmínek proto není nutné, aby podání bylo podepsáno zaručeným elektronickým podpisem.”*²⁸ Ústavní soud z toho důvodu shledal rozhodnutí nižších soudů v extrémním rozporu s principy spravedlnosti a označil je jako přejatě formalistické.²⁹ Pokud má tedy soud možnost ověřit identitu jedince prostřednictvím jeho datové schránky, má toto podání stejnou kvalitu, jako by jej stěžovatel podal písemně s připojeným podpisem.³⁰

ODPOVĚDNOST ISP TŘETÍHO TYPU

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Věc: stížnost č. 22947/13

Datum: 2. 2. 2016

Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Evropský soud pro lidská práva tímto rozhodnutím ve věci MTE a Index.hu proti Maďarsku, které navazuje na rozhodnutí ve věci Delfi, rozhodl, že MTE (samoregulační instituce, sdružení maďarských poskytovatelů obsahu) a zpravodajský deník Index.hu nejsou odpovědní za urážlivý obsah směřovaný proti realitní společnosti, který jejich prostřednictvím zveřejnili anonymní uživatelé internetu v podobě komentářů pod články. Realitní společnost podala civilní žalobu u národního soudu a provozovatelé služeb hned na to dané komentáře odstranili. Národní soudy seznaly, že komentáře opravdu byly urážlivé a přesahující hranici svobody projevu. Zároveň také odmítly argument MTE a Index.hu, že byli jen prostředníky, takže se neaplikovala pravidla výjimek z odpovědnosti ISP dle směrnice

²⁷ ÚS odkazuje zejména na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 5. 2014, sp. zn. 8 Tdo 517/2014, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3489/2012 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 1. 2014, sp. zn. 4 Tdo 47/2014.

²⁸ Bod 33 anotovaného rozsudku.

²⁹ Bod 39 anotovaného rozsudku.

³⁰ Bod 35 anotovaného rozsudku.

2000/31/ES. ESLP ve své argumentaci³¹ navázal na rozhodnutí Velkého senátu ESLP ve věci Delfi AS, ve kterém Velký senát nastínil pět kategorií³², které je třeba poměřovat za účelem určení, zda má převážít právo na svobodu projevu nebo právo na ochranu osobnosti. ESLP následně konstatoval, že maďarské soudy neprovedly dostatečný test těchto kategorií. Po provedení zmíněného testu ESLP rozhodl, že rozsudky národních soudů přiznávajícími MTE a Index.hu odpovědnost za uživatelský obsah bylo v tomto případě porušeno právo stěžovatelů na svobodu projevu chráněné čl. 10 Úmluvy.³³

ÚČINKY PRÁV Z LICENCE NEZAPSANÉ DO REJSTŘÍKU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-163/15

Datum: 4. 2. 2016

Dostupnost: curia.europa.eu

Předmětem anotovaného rozhodnutí bylo zodpovězení předběžné otázky týkající se vyložení čl. 23 odst. 1 nařízení 207/2009 o ochranné známce Společenství. Toto ustanovení praví, že právní úkony týkající se převodu, věcných práv nebo licence k ochranné známce Společenství nabývají účinnosti vůči třetím stranám ve všech členských státech po zápisu do rejstříku.

Společnost Breiding Vertriebsgesellschaft mbH byla nabyvatelkou licence ke slovní ochranné známce Společenství ve znění „Arktis“ zapsané pro lůžkoviny a příkrývky. Na základě této smlouvy mohla společnost Breiding sama uplatňovat nároky při porušení práv k ochranné známce. Tato licence nebyla zapsána do rejstříku. Youssef Hassan byl jednatelem společnosti, která nabízela na webové stránce „schoene-traeume.de“ příkrývky pod ná-

³¹ Bod 69 anotovaného rozsudku.

³² Body 142 a 143 rozsudku Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 6. 2015, stížnost č. 64569/09. Jedná se o následující kategorie: Kontext a obsah napadených komentářů; odpovědnost autorů komentářů; prostředky a kroky, které strany sporu podnikly; následky pro poškozeného; následky pro stěžovatele.

³³ Bod 91 anotovaného rozsudku.

zvy obsahujícími slovo „Arktis“. Na základě výzvy zaslané společností Breiding se pan Hassan zdržel užívání těchto názvů a zavázal se k jejich dalšímu neužívání pod sankcí smluvní pokuty.

Zatímco soud prvního stupně konstatoval platnost ujednání, odvolací soud, kterým byl vrchní zemský soud v Düsseldorfu, se pozastavil nad tím, zda postačí souhlas majitele ochranné známky k zahájení řízení ve věci porušení ochranné známky, jak stanoví čl. 22 odst. 3 nařízení, daný v licenční smlouvě, která není zapsána v rejstříku. V tomto duchu formuloval i své dvě předběžné otázky. Systematickým výkladem ustanovení čl. 23 odst. 1 nařízení SDEU dovedl, že zápis do rejstříku se má týkat takových skutečností, jejichž cílem nebo důsledkem je zřízení práva k ochranné známce Společenství nebo jeho převod. Zahájení řízení ohledně porušování ochranné známky je pak toliko podmíněno pouze souhlasem majitele. SDEU také podotkl, že zákonodárce neměl v úmyslu podmínit vymáhání práv při jejich porušení konstitutivním zápisem licence do rejstříku, jako je tomu kupříkladu v čl. 17 odst. 6 nařízení při převodu ochranné známky. SDEU tak uzavřel, že společnost Breiding je oprávněna vymáhat práva při porušení ochranné známky na základě souhlasu v licenční smlouvě, která není zapsána v rejstříku.

ÚSTAVNÍ SOUD (OPĚT) K ÚSTAVNĚPRÁVNÍM LIMITŮM ŽALOB NA VYDÁNÍ BEZDŮVODNÉHO OBOHACENÍ³⁴

Soud: Ústavní soud
Věc: IV. ÚS 1532/15
Datum: 9. 2. 2016
Dostupnost: nalus.usoud.cz

Způsob domáhání se a prokazování bezdůvodného obohacení ze strany kolektivních správců za domněle neoprávněně užitě předměty ochrany provo-

³⁴ Anotace tohoto judikátu vychází z příspěvku na blogu Ústavu práva a technologií: MYŠKA, Matěj. Ústavní soud (opět) k ústavněprávním limitům žalob na vydání BO. In: *Blog Ústavu práva a technologií* [online]. Zveřejněno 6. 3. 2016 [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <http://ict-law.blogspot.cz/2016/03/ustavni-soud-opet-k-ustavnepravnim.html>.

zováním rozhlasového vysílání byl opakovaně posuzován Ústavním soudem.³⁵

V tomto případě se kolektivní správce OAZA po provozovatelce kavárny domáhal „zaplacení bezdůvodného obohacení [...] a to za tvrzené užití repertoáru jím zastupovaného v podobě sdělování děl veřejnosti provozováním rozhlasového vysílání dle § 23 autorského zákona.“³⁶ Procesní stránka se významně nelišila od předchozích, Ústavním soudem již posuzovaných, obdobných případů, kdy sledovala standardní postup žaloba - platební rozkaz - odpor - jednání - vyhovění žalobě v celém rozsahu. Provozovatelka kavárny ale podala včas ústavní stížnost, v níž tvrdila porušení práva na spravedlivý proces. Obecný soud se totiž *"dostatečně nezabýval skutkovou a právní stránkou věci, nevedl dokazování ke skutečnosti, které stěžovatelka sporovala a ani v odůvodnění svého rozhodnutí se s těmito námitkami nevypořádal."*³⁷

ÚS stěžovatelce vyhověl, napadené rozhodnutí označil za porušující čl. 36 Listiny a zrušil jej. Dle něj *"nebyly splněny základní předpoklady a požadavky kladené na dokazování."* Tvrzené neoprávněné užití děl nemůže kolektivní správce prokázat pouze odvoláním se na *"svá zjištění"*³⁸, nepostačí ani *"blíže nekonkretizované výstupy [...] kontrolního oddělení."*³⁹ ani *"výpis z licenční smlouvy"*, který byl ve skutečnosti pouze *"poněkud nečitelný výstup z blíže nezjištěného počítačového programu (databáze), na němž není ani zachyceno jméno stěžovatelky."*⁴⁰ Ohledně existence již uzavřených licenčních smluv s jinými kolektivními správci a jejich vlivu na posuzování provozování veřejné produkce ÚS odkázal na své závěry v prvním nosném nálezu k této problematice,⁴¹ tj. že sama jejich existence nemůže být důkazem o oprávněnosti nároku.

³⁵ Názorovou linii Ústavního soudu určil nosný náleží Ústavního soudu ze dne 15. 4. 2014, sp. zn. II. ÚS 3076/13. Na něj se pak odkazoval náleží Ústavního soudu ze dne 14. 5. 2015, sp. zn. III. ÚS 2429/14 i anotovaný náleží.

³⁶ Bod 2 anotovaného náleží.

³⁷ Bod 4 anotovaného náleží.

³⁸ Bod 9 anotovaného náleží.

³⁹ Bod 9 anotovaného náleží.

⁴⁰ Bod 10. anotovaného náleží.

⁴¹ Náleží Ústavního soudu ze dne 15. 4. 2014, sp. zn. II. ÚS 3076/13.

3D OCHRANNÁ ZNÁMKA LÁHVE COCA-COLY ZAMÍTNUTA

Soud: Tribunál Evropské unie

Věc: T-411/14

Datum: 24. 2. 2016

Dostupnost: curia.europa.eu

The Coca-Cola Company (Coca-Cola) podala v roce 2011 k Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM) přihlášku trojrozměrné ochranné známky láhve Coca-Coly.

Přihláška byla zamítnuta pro absenci rozlišovací způsobilosti navzdory doložení důkazů o nabytí rozlišovací způsobilosti užíváním. Rozhodnutí bylo napadeno odvoláním. Proti rozhodnutí odvolacího senátu podala Coca-Cola žalobu k Tribunálu. Tribunál se nejprve vypořádal s absencí rozlišovací způsobilosti. Zopakoval⁴², že rozlišovací způsobilost se posuzuje vzhledem k výrobkům nebo službám, pro které je zápis požadován, a s ohledem na jejich vnímání spotřebiteli, kteří přisuzují tvarům obalů spíše funkční aspekt, než že by jej ztotožnili s původem výrobků či služeb. Následně přistoupil k posouzení označení jako celku i jeho jednotlivých částí. Dospěl k závěru, že tvar dna, spodní a vrchní části se podstatně neodlišují od podobných výrobků na trhu a to ani jednotlivě ani jako celek ani způsobem, jakým jsou prvky kombinovány.⁴³ Také připomněl⁴⁴, že nabytí rozlišovací způsobilosti musí být prokázáno na území celé Unie a že je třeba doložit skutečnosti přímo související s užíváním ochranné známky.⁴⁵

Coca-Cola namítala, že přihlašované označení bylo užíváno s jinou ochrannou známkou, čímž nabylo rozlišovací způsobilost obdobně, jako tomu bylo ve věci C-432/05. Tímto jiným označením měla být láhev Coca-Cola s drážkami. Tribunál neaplikoval toto rozhodnutí, neboť přihlašované označení není zřetelně odlišitelné, nýbrž bylo součástí. Jednotlivé důkazy

⁴² S odkazem na rozhodnutí ve věci Freixenet v. OHIM – rozsudek Soudního dvora EU ze dne 20. 10. 2011, spojené věci C-344/10 P a C-345/10 P.

⁴³ Body 48 a 50 anotovaného rozsudku.

⁴⁴ Body 68 až 72 anotovaného rozsudku.

⁴⁵ Vyjmenované v bodu 70 anotovaného rozsudku.

Tribunál zhodnotil tak, že průzkumy byly provedeny pouze v některých členských státech. Číselné údaje o investicích do reklamy a komunikace nebyly doloženy pouze ve vztahu k označení, nýbrž agregovaně a týkaly se více produktů. Údaje o prodeji označil Tribunál za druhotné důkazy.

Tribunál uzavřel, že odvolací soud při hodnocení důkazů nepochybil a podotkl, že základním nedostatkem předložených důkazů bylo, že přímo nesouvisely s přihlašovaným označením, a žalobu tak v plném rozsahu zamítl.

SPRÁVA ÚČTU NA SOCIÁLNÍ SÍTI FACEBOOK PODLÉHÁ IRSKÉMU PRÁVU

Soud: Správní soud Hamburk

Věc: 15 E 4482/15

Datum: 3. 3. 2016

Dostupnost: dejure.org

Skutkově se v anotovaném případě jednalo o spor uživatelky, které Facebook Ireland Limited (dále jen „FB“) zablokoval uživatelský účet s tím, že nepoužívala své pravé jméno, a tím porušovala podmínky užití.

Proti tomu se uživatelka bránila u Zemského informačního komisaře, který je příslušný pro projednávání stížností týkajících se ochrany osobních údajů. Po zhodnocení věci přikázal tento svým rozhodnutím společnosti FB umožnit uživateli užívání služby i pod pseudonymem. Svůj názor opíral o ustanovení německého telekomunikačního zákona,⁴⁶ která zakládají povinnost poskytovat služby anonymně, pokud je to možné.

Společnost FB napadla rozhodnutí Zemského informačního komisaře u správního soudu v Hamburku a požadovala odložení jeho vykonatelnosti s tím, že na tento případ nelze aplikovat německé právo. S aplikačními důsledky rozhodnutí Google Spain (C-131/12) se soud vypořádal jednoduše, když konstatoval, že situace v tomto případě není obdobná a nelze aplikovat široké chápání „provozovny“, neboť společnost FB má v EU svoji po-

⁴⁶ § 3 odst. 6 a § 12 odst. 1 německého zákona o elektronických informačních a komunikačních službách (Telemediengesetz).

bočku ve více státech. V takovém případě je nutno volit právní řád, který má k předmětnému spornému zpracovávání osobních údajů (vedení účtu) nejbližší vztah a v rámci jejíž činnosti je toto prováděno (čl. 4 odst. 1 písm. a) Směrnice 95/46/ES).⁴⁷ Takovým právním řádem je irský, tj. právní řád země, kde má společnost FB svoji provozovnu, kde jsou primárně zpracovávány osobní údaje za účelem řízení přístupu k účtu. Aplikovat německé právo tak není možné – pobočka v Německu není totiž pro takové zpracovávání relevantní, neboť se pouze stará o marketing a reklamu. Společnost FB tak prozatím nadále může u německých uživatelů vyžadovat užívání reálného jména při vedení uživatelského účtu.

FORMÁLNÍ POŽADAVKY NA PODPIS PODÁNÍ DATOVOU SCHRÁNKOU

Soud: Ústavní soud
Věc: II. ÚS 289/15
Datum: 7. 3. 2016
Dostupnost: nalus.usoud.cz

Stěžovatelka, resp. její právní zástupce, zaslala Obvodnímu soudu pro Prahu 8 žalobu na vyloučení movitých věcí z exekuce prostřednictvím datové schránky. Obvodní soud k žalobě z důvodu, že nebyla elektronicky podepsána a zároveň nebyl doručen její originál, nepřihlédl.⁴⁸ Ve vyjádření k ústavní stížnosti pak Obvodní soud pro Prahu 8 uvedl, že podání žaloby stěžovatelkou je nesporné, ale pokud nebyla žaloba ani přiložená plná moc elektronicky podepsána, je v souladu s právem k podání nepřihlížet.⁴⁹

Ústavní soud se ve svém nálezu odvolal na předchozí rozhodovací praxi⁵⁰ s tím, že zprávy doručené z datové schránky není nutné bez dalšího ověřovat postupem, na kterém Obvodní soud pro Prahu 8 v původním

⁴⁷ V tomto tvrzení se hamburský soud odkázal na závěry ve věci Weltimmo – rozsudek Soudního dvora EU ze dne 1. 10. 2015, věc C-230/14.

⁴⁸ Bod 4 anotovaného nálezu.

⁴⁹ Bod 5 anotovaného nálezu.

řízení trval. Ústavní soud uvedl, že datová schránka „není anonymním úložištěm dat, naopak je striktně individuálně přidělena“. Dále uvedl, že v případě, kdy se stát rozhodl „pro povinné zřízení datových schránek určitým subjektům (např. advokátům), bylo by již nad únosnou míru, aby je dále zatěžoval dalšími povinnými administrativně technickými požadavky“.⁵¹ V testu proporcionality tak proti sobě soud postavil rizika, plynoucí z nedostatečného zjištění totožnosti odesilatele, a na druhé straně administrativně-technické zatížení soukromých subjektů. Přitom konstatoval, že odstranění konstatovaných rizik je povinností státu, který systém datových schránek provozuje.⁵² Obvodní soud pro Prahu 8 tak měl podání posoudit jako podání v elektronické podobě podle zvláštního právního předpisu ve smyslu § 42 odst. 3 občanského soudního řádu.⁵³ V tomto smyslu tedy byla věc vrácena zpět.

PRÁVA POŘIZOVATELE ZVUKOVÉHO ZÁZNAMU A VOLNÉ UŽITÍ

Soud: Spolkový Ústavní soud

Věc: 1 BvR 1585/13

Datum: 31. 5. 2016

Dostupnost: dejure.org

Původní píseň kapely Kraftwerk *Metall auf Metall*, resp. dvouvteřinový výňatek z ní, který v roce 1997 použil producent Moses Pelham, se dostala před Spolkový Ústavní soud. Po rozhodnutí Spolkového soudního dvora z roku 2008,⁵⁴ které vrátilo věc nižším soudům k opětovnému projednání, se spor po provedeném dokazování vrátil ke Spolkovému soudnímu dvoru v roce 2012.⁵⁵ V těchto řízeních německé soudy postupně rozhodly, že zvuk vyňatý z původní nahrávky zasahuje do práv i v případě vynětí malé části

⁵⁰ Zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2012, č. j. 8 As 89/2011-31.

⁵¹ Obě citace pocházejí z bodu 11 anotovaného nálezu.

⁵² Tamtéž.

⁵³ Bod 12 anotovaného nálezu.

⁵⁴ Rozsudek Spolkového soudního dvora ze dne 20. 11. 2008, sp. zn. I ZR 112/06, dostupné z dejure.org.

(*kleinste Tonfetzen*)⁵⁶. Konkrétně se jedná o zásah do práva výrobce původního zvukového záznamu. Pelham namítal, že tato interpretace je v rozporu s uměleckou svobodou, která je garantována ústavou.⁵⁷

Spolkový Ústavní soud, který ve věci rozhodoval, uvedl, že kritérium chybějící možnosti vytvořit srovnatelný zvuk (*fehlende gleichwertige Nachspielbarkeit*), které zavedl Spolkový soudní dvůr, není způsobilé adekvátně zohlednit svobodu umělecké tvorby. Ústavní soud uvedl, že některé druhy hudby v rámci tvůrčího procesu stojí na vyjímání zvuků z různých jiných záznamů – vůči těmto tvůrcům by tak aplikace tohoto kritéria byla nepřiměřeně restriktivní.⁵⁸ Na druhé straně sice stojí právo pořizovatele zvukového záznamu, ale zásah do jeho práv je zcela minimální a stejně minimální jsou i ekonomické následky tohoto zásahu. Zájem výrobce záznamu proto musí v takové chvíli ustoupit.

SDEU OPĚT KE SDĚLOVÁNÍ DÍLA VEŘEJNOSTI

Soud: Soudní dvůr EU (Velký senát)⁵⁹

Věc: C-117/15

Datum: 31. 5. 2016

Dostupnost: curia.europa.eu

Společnost Reha Training, která poskytuje pooperační rehabilitační léčbu, umožňovala svým klientům sledovat v prostorách rehabilitačního centra televizní vysílání. Německý kolektivní správce práv GEMA měl za to, že zpřístupnění děl tímto způsobem představuje sdělování děl veřejnosti, a proto požadoval příslušnou licenci za takové užití děl. Spor postupně vyústil v položení předběžné otázky, ve které Zemský soud v Kolíně nad Rýnem žádal vyjasnění pojmu sdělování díla veřejnosti – zejména se tázal, jestli a ja-

⁵⁵ Rozsudek Spolkového soudního dvora ze dne 13. 12. 2012, sp. zn. I ZR 182/11, dostupné z dejure.org.

⁵⁶ Viz citovaný I ZR 112/06, marg. č. 11.

⁵⁷ Čl. 5 odst. 3 Základního zákona (Grundgesetz).

⁵⁸ Ústavní soud v bodě 99 anotovaného rozhodnutí explicitně jmenoval hip-hop.

⁵⁹ Velký Senát zde rozhodoval na základě žádosti Francie – bod 21 anotovaného rozhodnutí.

kým způsobem je tento termín potřeba vykládat pro účely čl. 3 odst. 1 Info-Soc směrnice a čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 jednotně. Soud uvedl, že sdělování díla veřejnosti zahrnuje dva kumulativní prvky – „sdělování“ díla a sdělování díla „veřejnosti“.⁶⁰ Sdělování tak zahrnuje jakékoli zprostředkování bez ohledu na použitý technický prostředek nebo technologický proces.⁶¹ Veřejnost pak zahrnuje blíže neurčený počet potenciálních diváků a zároveň vyžaduje „dosti vysoký počet osob“⁶² překračující hranici *de minimis*.⁶³ Tato veřejnost nesmí být náhodně zachycenou, ale musí být cílovou veřejností.⁶⁴ SDEU také v rozhodnutí uvedl, že výdělečná povaha šíření díla není rozhodujícím faktorem, ale zároveň není pro posouzení věci zcela irrelevantní.⁶⁵

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).

⁶⁰ Bod 37 anotovaného rozhodnutí s odkazem na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 19. 11. 2015, věc C-325/14.

⁶¹ Bod 38 anotovaného rozhodnutí.

⁶² Bod 41 anotovaného rozhodnutí s odkazem na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 7. 12. 2006, věc C-306/05.

⁶³ Bod 43 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁴ Bod 48 s odkazem na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 15. 3. 2010, věc C-135/10.

⁶⁵ Body 49, 51 a 52 anotovaného rozhodnutí. Srov. bod 71 stanoviska generálního advokáta Bota ze dne 23. 2. 2016, věc C-117/15.